

Hörnstenen

Teologiska institutet i Finland

1/2010

LEDARE

Det vattnet

Att bo i Finland är som att vinna på Lotto. Mycket talar ju för det. Att få födas och bo här är ett privilegium. Man får tak över huvudet, får bo i ett varmt hem. Här finns mat för alla, man får gå i skola, och om man blir sjuk, får man hjälp och vård. Här finns också rent vatten.

När man ser på TV, förstår man hur annorlunda andra människor kan ha det. En liten kiosk kan vara "sjukhuset", där hundratals människor väntar på vård och allt de får är på sin höjd en liten binda, oberoende av vad de har för problem. Eller det kan vara som i slummen: människor finns bokstavligt på varandra, men ingen har eget rum, inte ens eget livsrum. För att inte tala om utbildning eller vård.

Arbete finns inte att få, och om det erbjuds, är lönen obefintlig. Först när man ser hur andra har det, förstår man hur bra det är här i Finland.

Eller är det? Vi har bara kommit en dryg månad in på det nya året när jag läser att fyra unga flickor är försvunna. De har gått hemifrån, från skolan. Två av dem har nu hittats döda. En femte flicka är borta, spårlöst försvunnen. Tre pojkar har också försvunnit, unga allesammans.

Vad får en ung människa att lämna sitt hem, eller sin skola, utan att säga

något, bara försvinna? En av de flickor, som senare hittades död, hade gått barfota i hård köld. Vad är det som får en ung människa att vara så förtvivlad, att hon vill "straffa sig själv" och inte orkar leva? Man kan bara ana. I varje fall är det ett säkert tecken på att allt inte är bra.

Det är fantastiskt att vara ung! Men det är också tungt för många. Man väntar så mycket av livet, men man får inte det som man väntar på. Inte arbete, inte vänner, man utsätts för mobbning. Eller så orkar man inte med att föräldrarna grälar där hemma. Vartannat äktenskap i Finland slutar ju i skilsmässa.

Idag talar man om frihet. Människan är fri. Man måste få frigöra sig från föräldrarnas och tidigare generationers normer och värderingar. Man flyttar ihop utan att gifta sig. Man hittar en ny partner, använder rikligt med alkohol, och sätter värde på pengar.

Nu har räkningen kommit. Jag tror verkligen, utan att tala om enskilda människöden som jag inte känner till, att det finns ett verkligt samband mellan unga och äldre människors illamående och sekulariseringen, det att människan vill glömma sin Gud, Guds Ord och bud.

Människan idag har ett vattenproblem. Hon dricker "förorenat vatten", för att använda ett bibliskt uttryck.

När dricksvattnet i en finländsk stad här-

om året på grund av ett mänskligt misstag blev förorenat, kunde man snabbt ordna vattenförsörjning genom vattenförsörjningsstationer därifrån invånarna kunde hämta rent och friskt hushållsvatten. Gamla och sjuka fick vattnet hemburet.

I Bibeln talas det mycket om vatten. Brunnarna är en viktig samlingspunkt, för vattnet är ju livsviktigt. I Bibeln talas det också om ett annat vatten, ett sådant vatten, som blir en källa till liv.

Evangelisten berättar om hur Jesus träffade en kvinna vid en brunn i Samarien. Kvinnan kom till brunnen mitt på dagen, under den hetaste tiden på dygnet då man i allmänhet brukade vila i skuggan. Det visade sig att kvinnan hade sina bestämda orsaker att röra sig när sannolikheten att möta andra var så liten som möjligt. Hon var en s.k. offentlig kvinna, som man visste ett och annat om. Hon orkade inte träffa andra människor och höra deras kommentarer eller ens se deras menande blickar.

Jesus var trött av vandringen, står det, och satt sig ner vid brunnen. Jesus sade till henne: "Ge mig att dricka." Hans lärjungar hade gått in i staden för att köpa mat, berättar Johannes. Den samaritiska kvinnan förundrade sig över att Jesus, som var jude, tilltalade henne, som var samarit. "Om du kände till Guds gåva och vem det är som säger till dig: Ge mig att dricka, då skulle du ha bett honom, och han skulle ha gett dig levande vatten."

Jag har under dessa veckor tänkt mycket på dessa ord av Jesus. Finns svaret här? Svaret på vår tids vattenproblem?

Jag var nyligen på ett bröllop, där jag fick träffa många vänner. Där fanns många som bara för några få år sedan hade stora problem. Många hade haft, jag skriver "hade haft", drogproblem, och allvarliga sådana, läkemedelsmissbruk, alkohol och tunga droger. Jag har fått följa med några av dem och fått se hur Gud i sin nåd har mött dem

Bild: Kirsi Sell

och lyft dem ur träsket. Nu är de med och hjälper andra!

När jag satt och såg på dem, tänkte jag detta är Jesu vänner. Så var det med gänget kring Jesus. Människor med sin egen historia, men som hade fått "det vattnet", det som Jesus rekommenderade.

Jag vill säga till varje livstrött medmänniska, ung eller äldre: Ska inte också du provsmaka?

"Herre, ge mig det vattnet". Joh. 4:15.

Just det. Det vattnet.

18.2.2010
Henrik Perret

Alla behövs att bygga Kristi kyrka

”Det är vansinnigt att påstå att missionsbefallningen ännu är i kraft. Om den vore det, skulle alla präster vara skyldiga att bege sig till hedningarna. Inte har väl Europas kristna ansvar för mänskors öde när de bor på andra områden.”

Detta uttalande från år 1651 av den teologiska fakulteten vid Wittenbergs universitet utgjorde under flera årtionden den lutherska ortodoxins svar på frågan om missionsarbetets förpliktande ställning. Adelsmannen **Justinian Weltz** (1621–1668) ansåg fakultetens ståndpunkt vara obiblisk och omoralisk och han föreslog att frivilliga studentevangelister skulle sändas ut för att sprida evangeliet bland hedningarna. En ledande kunglig teolog meddelade att Weltz’ plan var fanatisk och satanisk.

Också vår tids officiella teologiska sanning gallrar obekymrat i Bibeln. Tolkningarna avviker från varandra men slutresultatet är detsamma: den som håller sig till Guds uppenbarelse sådan den är i Bibeln stämplas som fanatiker.

Men någonting nytt har kommit. Det nya är inte en teologi och en kyrka som tidvis fjärrar sig från tron och uppenbarelsen. Det nya är att alternativen för kristna, tidsbristen och behovet av tid, kortsiktigheten och likgiltigheten, tilltar i samma takt som världen blir allt mera pluralistisk, trasslig och överraskande. Troende människor måste allt mera medvetet söka sin inriktning från Bibeln och koncentrera sig på väsentligheter som gäller livet och evigheten. Även det måste man godkänna att det enda man kan veta om framtiden är att den är överraskande.

I Bangladesh finns det över 150 miljoner invånare. I Dhaka finns världens mest tätbebyggda kvarter. Landets huvudreligion är folkislam.

Bilden från Såningsmannens bildarkiv

En föränderlig värld

Framtidsforskaren George Friedman förutspår i sin bok *The Next 100 Years* att stormakter under innevarande sekel kommer att vara Polen, Turkiet och Mexiko. Enligt Friedman kommer Kina att splittras under 2020-talet liksom det skedde med Sovjetunionen på 1990-talet. Det kan visa sig att Friedman är en falsk profet, men om jorden består är ett säkert: förändringarna kommer att överraska men sin snabbhet.

Mätt med nästan alla mått var Kina en ledande stat i världen ända in på 1700-talet. I början av 1900-talet var landet splittrat, krigiskt och fattigt. Nu håller landet igen på att bli en stormakt. Landets kristendom är

ett exempel på en ännu mera överraskande förändring. Kinas våldsamma tillväxt bygger på en betoning av Bibelns auktoritet, av en personlig omvändelse och en trosrelation.

Nya begynnelse

I Kinas grannland har vi fått följa med en förändring på ännu kortare tid. I Mongoliet där det för 20 år sedan inte fanns en enda kristen har det uppstått en livskraftig kristen minoritet. Liksom i andra länder har kristna i Mongoliet startat ett diakonalt arbete som bygger upp samhället och strävar till att höja människornas levnadsförhållanden. I Arhangais län har Såningsmannen

tillsammans med en lokal samarbetspartner startat ett center för handikappade, troligen det första i sitt slag i hela Mongoliet.

Framtiden överraskar. Trots det har vi under det nyligen påbörjade nådens år samma fasta punkt: Jesus Kristus som centrum för lära och liv. I år önskar vi koncentrera oss på korset, bönen och rekryteringen. Korset påminner oss om att Jesus och hans gärning är viktigare för oss än vårt arbete och vår verksamhet. I bönen ber vi skördens Herre kalla arbetare. Vi rekryterar enligt principen ”en öppen källkod”: var och en behövs på sin egen plats i uppbyggandet av Kristi världsvida kyrka.

Mission är en order. Men dess innehåll är evangelium. Och dess brinnande hjärta är budskapet om en Frälsare som älskar syndare och som har dött för oss. Därför är missionsarbetet en hjärtats angelägenhet.

Pekka Mäkipää

Missionsdirektor,

Missionsföreningen Såningsmannen

”Ty om detta skulle vara ett påhitt eller ett verk av människor, kommer det att rinna ut i sanden. Men om det är av Gud, kan ni inte slå ner dem. Kanske visar det sig att ni strider mot Gud”

Apg. 5:38–39.

Studera har ordet

Att studera teologi

Att studera teologi var inget självklart val för mig. Direkt efter gymnasiet fanns alternativet inte ens i mina tankar. Under året i armén började jag mer och mer överväga att söka in till teologiska. Till stor del berodde det på den uppmuntrande och aktiva gemenskap vi hade inom Kristliga Beväringgruppen inom Nylands Brigad. Våren 2007 läste jag inträdeslitteraturen och tyckte att boken som berörde kyrkans teologi var riktigt intressant. Tvärtom vad jag väntat mig blev jag antagen till Teologiska Fakulteten vid Helsingfors Universitet och plötsligt hade jag ett skäl att fundera på vad jag vill uppnå med mina studier och varför studera teologi överhuvudtaget?

Teologi-studier för mig är först och främst ett verktyg. Metodiken kan man i stort sett vara överrens om oberoende var man rör sig på axeln konservativ-liberal. Bland de teologiska verk som finns gäller det att granska, pröva och noggrant välja ut den kunskap man tar till sig och i det arbetet kommer forskningsmetodik i flitig användning. En teologi-studerande är krasst sett en som lär sig forskningsmetodik och läser teologiska verk av mycket varierande slag. Det klarar de flesta teologi studeranden av utan problem men det gör en inte automatiskt till en teolog. En teolog i ordets sanna mening, är en person som helhjärtat ger sig in i en tjänst i Guds rike och sätter sin kunskap, sin förmåga och sin ambition i användning för församlingens bästa.

Evagrius av Pontos uttryckte det väl när han sade: "Den som ber i ande och sanning är en teolog och en teolog är den som ber i ande och sanning". I Efesierbrevet 4:11-12 talar Paulus om fem olika tjänstegåvor som Gud insatt i sin församling för att leda och bygga upp den. En teologs främsta uppgift är därför som Paulus säger i vers 12 att "...utrusta de heliga till att utföra sin tjänst att bygga upp Kristi kropp..." Oberoende vad en teologs särskilda gåva är inom församlingen ser jag det som att det mest centrala är att utrusta församlingen, bygga upp den och ständigt träna nya lärjungar. För att verkligen kunna leva i en sådan tjänst krävs en nära relation till Jesus och hans ord, något som apostlarna tycks ha insett när de konstaterar i Apg. 6: "Själva skall vi ägna oss åt bönen och åt ordets tjänst". En teologs liv borde därför ha som mål att be och studera ordet för att kunna utrusta sina medkristna, ett liv i enlighet med Evagrius ord: En teolog är en som ber i ande och sanning.

*Benjamin Sandell
Teol. stud. vid Helsingfors universitet*

Jag studerar sedan några år tillbaka teologi vid Åbo Akademi. Vid sidan av studierna är jag också aktiv i olika kristna sammanhang, vilka det finns gott om i Åbo. Det är skönt att se den iver med vilken kristna här engagerar sig i och lever ut sin kristna tro.

Det känns därför också för mig meningsfullt att genom mina studier få sätta mig djupare in i vad kristen tro är. Rätt använd blir den kunskap vi får genom studierna till hjälpmedel att förstå Bibeln och den traditionella kristna läran. Vi får lära oss av kristna i alla tider, sätta oss djupare in i deras texter och tankegångar. I allt får vi sikta på att få större och mera detaljerad kunskap om läran, hela tiden med siktet på Jesus.

En iver för tron är alltid en bra sak, men det är viktigt att alltid grunda sig på den sanna kristna tron och läran. Det är här som jag som teologie studerande ser ett särskilt uppdrag: att alltid om och om igen klargöra för mig själv och andra vad kristen tro är och att framhålla Jesus och hans frälsningsverk som kärna för tron.

*Otto Granlund
Teol. stud. vid Åbo Akademi*

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

Adressen: Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon 09 668 9550
Fax 09 6689 5555
E-post: sti@teolinst.fi
fornamn.efternamn@teolinst.fi

Hemsida www.teolinst.fi
Bank Sampo 800011-564245

Annställda
generalsekr. Henrik Perret (gsm 040 172 3838)
forskare Timo Eskola (hem 019 722 702)
sekreterare Kirsi Sell (hem 09 505 1796)

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.
Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och läsesal.

Öppet under perioderna kl. 9-19

Finansierat av frivilliga bidrag. Medlemsavgift för understödande medlemmar: 35 €/år (studerande 10 €, kollektiv 100 €). Bockgävor, understöd och testamenten mottas med tacksamhet.
Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*. Informationsbladet *Hörnstenen* (*Kulmakivi*) sänds till understödande medlemmar.

Styrelsens ordförande
verksamhetsledare Timo Junkkaala

Medlemsorganisationer
Missionsföreningen Såningsmannen, Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys (Bedjarrörelsen i Västra Finland), Finlands ev.luth. Student- och Skolungdomsmission, Radiomissionsorganisationen Budbärarn, Finlands ev.luth. Folkmission, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Finska Bibelinstitutet, Sv. Luth. Evangeliföreningen i Finland

Tryckeri Kirjapaino Hermes Oy

*Hur kärligt vittnar land och sjö
ännu i frost och vintersnö,
o Gud, om dina under!
Förvisnad, öde, mörk och kall
är jorden dock din fotapall
som i sin blomstringsstunder.*

Zacharias Topelius (Psb. 544:1)